

Η ΒΕΝΕΖΟΥΕΛΑ ΘΡΗΝΕΙ
ΤΟΝ ΗΓΕΤΗ ΤΗΣ

Ομιχλώδης η επόμενη μέρα χωρίς τον Τσάβες

Πριν από μερικά χρόνια, όταν φήμες για την υγεία του **Φιντέλ Κάστρο** οργίαζαν και είχε αναπτυχθεί μια γενικότερη συζήτηση για τη διαδοχή στην Κούβα, ο Κομαντάντε είχε παρέμβει δημόσια, με μια ατάκα που έμεινε στην Ιστορία: «Η επανάσταση θα συνεχιστεί, όποιος και αν πεθάνει». Το πνευματικό παιδί του, ο Ούγκο Τσάβες, αν μπορούσε να μιλήσει σήμερα θα έλεγε το ίδιο.

Ο στρατός

Προτού φύγει από τη ζωή φρόντισε να τα αφήσει όλα πίσω του τακτοποιημένα, ώστε τίποτα να μη διαταράξει τη συνέχεια της μπολιβαριανής επανάστασης -τουλάχιστον βραχυπρόθεσμου- ο ίδιος ξεκίνησε 14 χρόνια πριν. Πρώτη ένδειξη η νικηφόρα εμφάνιση του στρατού. Το διάγγελμα του αντιπροέδρου **Νικολάς Μαδούρο**, λίγο πριν από την ανακοίνωση του θανάτου του Τσάβες, έγινε παρουσία της στρατιωτικής ηγεσίας. Ο Τσάβες πάντα έλεγε ότι ήταν «ένας απλός στρατιώτης» και αυτό που μπορεί να του αναγνωρίσει κανείς είναι ότι κατάφερε να συμφιλιώσει την κοινωνία και το στρατό, σε μια γεωγραφική περιοχή όπου οι Ενοπλες Δυνάμεις συνήθως έκαναν πραξικοπήματα.

Τα τελευταία χρόνια ο στρατός στη Βενεζουέλα είναι κομμάτι της μπολιβαριανής επανάστασης, την οποία ο Τσάβες έχει αποκαλέσει «ειρηνική, αλλά οπλισμένη». Λίγα λεπτά μετά την ανακοίνωση του θανάτου, ο υπουργός Αμυνας **Ντιέγκο**

ΚΩΣΤΑΣ ΠΛΙΑΚΟΣ
kpliakos@e-typos.com

Μολέρο και ο στρατηγός **Βίλμερ Μπαριέντος** έστειλαν μήνυμα σε όσους θα μπορούσαν να σκεφτούν αποσταθεροποίηση, λέγοντας στην ουσία ότι η κυβέρνηση έχει στο πλευρό της το στρατό.

Με το θάνατο του Τσάβες κλείνει ένας πρώτος κύκλος στην πορεία χειραφέτησης της Λατινικής Αμερικής από το βόρειο μεγάλο γείτονά της. Επί 14 χρόνια οι ΗΠΑ είχαν απέναντί τους μια εμβληματική φιγούρα, η οποία κατάφερε να δημιουργήσει πολιτική σχολή -αν και με παραλλαγές- στη Νότιο Αμερική και να τη βάλει στην τροχιά της πολιτικής ωριμότητας. Το παράδειγμά του ακολούθησαν οι ηγέτες

της Βολιβίας και του Εκουαδόρ, ενώ η Αργεντινή και η Βραζιλία ως ατμομηχανές της οικονομίας της Λατινικής Αμερικής ακολούθησαν ανάλογη -αν και πιο μετριοπαθή- πολιτική και συνεργάστηκαν μαζί του.

Παρά τα όσα λέγονται για τις κόντρες με τις ΗΠΑ, ο Τσάβες δεν έκοψε ποτέ την παροχή πετρελαίου σε αυτές, ούτε έδωσε τις ξένες πετρε-

λαϊκές εταιρίες. Ωστόσο, κρατικοποίησε τα πετρέλαια, ώστε το μεγαλύτερο μέρος των εσόδων να πηγαίνει στα κρατικά ταμεία. Το πετρέλαιο ήταν καθοριστικός παράγοντας για να μπορέσει να κάνει κοινωνική πολιτική. Από το 1999 έως το 2010 οι επενδύσεις για το κοινωνικό κράτος σωρευτικά έφτασαν τα 330 δις.

Ο επόμενος πρόεδρος θα πρέπει να αντιμετωπίσει τα «τέρατα» του πληθωρισμού, που παραμένει μόνιμα μεταξύ 20% και 30%, της μειωμένης παραγωγής και της έλλειψης επενδύσεων

δολάρια (περίπου 20% του ΑΕΠ), ενώ την προηγούμενη δεκαετία μόλις που άγγιζαν το 8%.

Τα μικρά «θαύματα»

Σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα, το ποσοστό των πολιτών που ζούσε στα όρια της φτώχειας μειώθηκε από 70% το 1996 σε 23,9% το 2009 και των πολιτών που ζει σε ακραία φτώχεια από 40% σε 5,9%. Η ανεργία βρίσκεται στο 7%, ενώ έχει τριπλασιαστεί ο αριθμός των πολιτών που έχουν ενταχθεί στο συνταξιοδοτικό σύστημα. Στο θέμα των πιστώσεων, το 2011 οι κρατικές τράπεζες αύξησαν κατά 50% τα δάνεια στις επιχειρήσεις. Μόνο πέρυσι χτίστηκαν τέσσερα νοσοκομεία και εννέα μαιευτήρια, ενώ αυξήθηκε κατά 21,1% ο αριθμός των νοσοκομειακών κλινών.

Ωστόσο, το οικονομικό μοντέλο του Τσάβες, το οποίο βασίστηκε στα έσοδα από το πετρέλαιο, είναι εύθραυστο και ήδη έχει παρουσιάσει τα πρώτα σημάδια κόπωσης. Ο επόμενος πρόεδρος, ο οποίος

Who
is
Who

1954

ΓΕΝΝΙΕΤΑΙ στις 28 Ιουλίου στην πόλη Σαμπανέτα της Βενεζουέλας. ■

1975

ΑΠΟΦΟΙΤΑ από τη Στρατιωτική Ακαδημία της χώρας. ■

1982

ΙΔΡΥΕΙ το Επαναστατικό Κίνημα Μπολιβάρ (MBP). ■

1992

ΣΤΙΣ 4 Φεβρουαρίου ηγείται αποτυχημένης απόπειρας πραξικοπήματος εναντίον του προέδρου Πέρες. Φυλακίζεται για δύο χρόνια. Αποφυλακίζεται από το νέο πρόεδρο Καλντέρα. ■

1998

ΣΤΙΣ 16 Φεβρουαρίου εκλέγεται πρόεδρος της χώρας, με ποσοστό 56%. ■